

VRAGEN NR. 26

Haarlem, 5 april 2005

Onderwerp: vragen van de heer **Ir. C.D. Roele** en mevrouw **L.M. Driessen-Jansen** en de heer **D.J. Butter** (VVD)

De voorzitter van Provinciale Staten van Noord-Holland deelt u overeenkomstig het bepaalde in artikel 45 van het Reglement van Orde voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van Provinciale Staten mede, dat op 14 maart 2005 van de leden van Provinciale Staten, de heer **C.D. Roele** en mevrouw **Driessen-Jansen** en de heer **D.J. Butter**, de volgende vragen bij Gedeputeerde Staten zijn ingekomen

Inleiding

Op 3 maart 2005 werd in Den Helder door de Provincie een conferentie georganiseerd over het BeeldKwaliteitsPlan (BKP), zoals opgenomen in het Ontwikkelingsbeeld Noord-Holland Noord. Dit gebeurde in aanwezigheid van lokale bestuurders. Tevens werd een brochure uitgereikt die bedoeld is als inspiratiebron bij het opstellen van een BKP door overheden en andere organisaties. Dit aan de hand van een drietal (mede) door de Provincie gefinancierde pilots, die beschreven zijn in bedoelde brochure.

Tijdens de discussie heerste er onduidelijkheid over het doel, de methode, de juridische status en vooral over de toegevoegde waarde van het nieuwe instrument BKP.

De VVD hecht grote betekenis aan het instrument BKP om de landschappelijke, architectonische en cultuurhistorische waarden zo goed mogelijk tot hun recht te laten komen zonder dat dit een musealisering van het landschap hoeft te betekenen. Bovendien hecht de VVD veel waarde aan de rol van de gemeentelijke overheden bij het opstellen en naleven van een BKP op een zodanig wijze dat deze niet leidt tot extra bureaucratie, maar tot enthousiasme bij alle betrokkenen.

De geconstateerde onduidelijkheid strookt niet met de politieke wensen zoals deze door Provinciale Staten zijn geformuleerd in het Ontwikkelingsbeeld Noord-Holland Noord en de door de Staten aanvaarde moties daaromtrent.

Vragen

1. De invulling van het BKP zoals gepresenteerd heeft grote overeenkomst met de door veel gemeenten opgestelde structuurvisies (als voorbereiding op bestemmingsplannen). Kan het college van Gedeputeerde Staten aangeven welke meerwaarde er bij voorkeur zou moeten ontstaan door het opstellen van een BKP ten opzichte van een structuurvisie?
2. Heeft het college van Gedeputeerde Staten het voornemen aan te sturen op het vervangen van structuurvisies, als inmiddels bekend instrument ter voorbereiding van bestemmingsplannen, door BKP's om op deze wijze dubbele lasten te vermijden?
3. In het Ontwikkelingsbeeld Noord-Holland Noord wordt gesteld dat "de op te stellen BKP wordt beoordeeld aan de hand van regioprofielen en het landschapskatern Noord-Holland, die opgenomen zijn in de "Leidraad Provinciaal Beleid". Is het de bedoeling van GS om met méér en meer uitgebreide voorschriften te komen dan de reeds bestaande?
4. Ziet het college van GS een taak voor haar weggelegd indien er sprake is van gemeente-overschrijdende landschapstypes en andere aspecten "die niet ophouden bij

- de gemeentegrens”?
5. De gepresenteerde BKP's hadden vooral betrekking op grotere ingrepen in het landschap zoals de vormgeving van een bedrijventerrein, een plan op gemeentelijk niveau en het aanleggen van een golfterrein in samenhang met een woonlandschap. Volgens o.m. motie 8-21 dienen ook voor kleinschalige projecten een BKP te worden ingediend. Is de vrees gerechtvaardigd dat een BKP een zodanig uitvoerig document wordt dat dit voor kleinere aanpassingen in het landelijk gebied een prohibitieve voorwaarde gaat worden. Hoe ziet het college van GS de vorm en omvang van het BKP bij kleinschalige ingrepen zonder te kort te doen aan de uitspraak dat er geen juridische vorm zal worden voorgeschreven?
  6. De in de eerdergenoemde brochure vermelde pilots lijken zich te kenmerken door de grote rol van professionele adviesbureaus in samenspraak met de ambtelijke staf van de diverse gemeenten. Noch in de brochure noch in andere zin lijkt aandacht te worden besteed aan het gehele proces van totstandkoming en mogelijke suggesties daarvoor. Is het college van GS van mening dat een dergelijke aanpak kan leiden tot een verdere betrokkenheid van de relevante partijen (bewoners, bedrijven, gebruikers van het landschap etc) en een enthousiasme voor het BKP als een belangrijk RO-instrument dat tevens meer vrijheid biedt aan gemeenten en betrokken partijen om tot een goed onderbouwde ingreep in het landschap te komen?
  7. Moet het feit dat de Provincie op bedoelde bijeenkomst geen duidelijkheid verschaft over de juridische status van het BKP zo geïnterpreteerd worden dat het college van GS (juridische) problemen voorziet met de uitvoering van motie 8-9, waarin juist wordt aangedrongen op een juridische status en de binding van het BKP richting burgers en bedrijven?
  8. Is het college van GS voornemens om alle betrokken partijen, zoals de gemeentes, nader te informeren en te enthousiasmeren voor het nieuwe instrument BKP?

Ons antwoord aan Provinciale Staten luidt als volgt:

1. In een structuurplan of structuurvisie wordt de toekomstige ruimtelijke ontwikkeling van het betreffende gebied in de meest brede zin (wonen, werken, infrastructuur, recreatie e.d.) aangegeven. Het is een indicatief afwegingskader voor ruimtelijke beslissingen op hoofdlijnen. (artikel 7 Wet op de Ruimtelijke Ordening)

Het Beeldkwaliteitsplan is een instrument als onderdeel van het wettelijk voorgeschreven planologisch onderzoek (artikel 9 en 11 Besluit op de Ruimtelijke Ordening). Aan de hand van dit onderzoek hebben ruimtelijke afwegingen plaats in bestemmingsplan, structuurplan of structuurvisie.

Het Beeldkwaliteitsplan is dus niet het afwegingskader zelf maar is een belangrijke onderbouwing van structuurplan of visie. Het loopt daar dus op vooruit.

Noord-Holland Noord is cultuurhistorisch en landschappelijk zeer waardevol.

De meerwaarde van het Beeldkwaliteitsplan voor dit gebied is dat het expliciet de cultuurhistorische en landschappelijke consequenties van nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen in Noord-Holland Noord zichtbaar maakt. Het is daarmee een kwaliteitswaarborg voor de provincie bij de in het streekplan gegeven grotere vrijheid voor gemeenten om zelf locaties te mogen zoeken.

2. Nee. Integendeel. Wij hebben het voornemen het gebruik van structuurplannen of structuurvisies voor het hele grondgebied van een gemeente of gemeenten te stimuleren met

als onderbouwing daarvan een Beeldkwaliteitsplan. Daarmee kunnen op een (boven) lokale schaal (bijvoorbeeld in geval van samenhangende landschapstypes of bovenlokale cultuurhistorische structuren) eerder en op een hoger schaalniveau de consequenties van nieuwe ontwikkelingen in beeld gebracht worden. Nadrukkelijk merken wij op dat Beeldkwaliteitsplannen verbonden aan een structuurplan of visie facultatief zijn en niet verplicht worden in het Ontwikkelingsbeeld Noord-Holland Noord. Wel willen wij er bij gemeenten – daartoe gesteund door de Expertgroep van externe deskundigen – op aandringen voor deze werkwijze te kiezen omdat Beeldkwaliteits-plannen voor afzonderlijke bestemmingsplannen en projectprocedures dan zoveel mogelijk kunnen worden vermeden. Dit vergemakkelijkt de taak van gemeenten en leidt eveneens tot kostenbesparingen voor gemeenten en particulieren.

3. Nee. De cultuur-historische regioprofielen zijn de beleidsmatige vertaling van de bestaande Cultuurhistorische Waardenkaart. Deze beleidsregels zijn reeds op 21 oktober 2003 door ons vastgesteld als toetsingskader voor gemeenten bij de ontwikkeling van hun bestemmings-plannen waarmee rekening dient te worden gehouden. Ditzelfde geldt voor het Landschapskatern dat door ons is vastgesteld op 27 februari 2001 en dat een actualisatie is van de bestaande beleidsnota's "Grondslagennota natuur en landschap in Noord-Holland" van juni 1983 en "Beleidsnota Natuur en Landschap in Noord-Holland" van mei 1987.

4. Ja. In velerlei opzicht zullen wij gemeenten ondersteunen bij hun beleid en inspanningen, gericht op het borgen van de cultuurhistorische en landschappelijke kwaliteiten in Noord-Holland.

- In de meer toetsende zin zullen wij gemeenten behulpzaam zijn door ons beleidskader, genoemd bij de beantwoording van vraag 3, te verduidelijken door integratie van beide beleidsnota's voor cultuurhistorie en het landschapsbeleid en af te stemmen op het gebruik als toetsingskader voor Beeldkwaliteitsplannen. Met name zullen wij ons daarbij richten op een meer regionale benadering van samenhangende landschapstypes en gemeentegrensoverschrijdende cultuurhistorische (waaronder archeologische) waarden.
- In meer ontwikkelende zin zijn wij actief betrokken bij verschillende grensoverschrijdende projecten in Noord-Holland (Waterland, Bloemendalerpolder, Rood voor Groen- project Heiloo- Limmen e.d.) waarbij de Beeldkwaliteit een belangrijke rol speelt

5. In het Ontwerp- Ontwikkelingsbeeld Noord-Holland, zoals dat aan uw Staten was voorgelegd, hadden wij niet voorzien in een verplichting voor een Beeldkwaliteitsplan ingeval van nieuwe kleinschalige ontwikkelingen op vrijkomende agrarische bouwpercelen. Door aanneming van de moties 8.21 in combinatie met motie 8.13 is een Beeldkwaliteitsplan nu wel verplicht voor dergelijke kleinschalige ontwikkelingen in zowel de zoekgebieden als de uitsluitingsgebieden.

Wij willen voorkomen dat een Beeldkwaliteitsplan belemmerend voor nieuwe ontwikkelingen op perceelsniveau gaat werken.

1. Daarom streven wij naar een Beeldkwaliteitsplan voor het gehele landelijke gebied van een gemeente, bijvoorbeeld gekoppeld aan een structuurplan/-visie; Beeldkwaliteitsplannen per concreet initiatief zijn dan niet nodig door gebruikmaking van dat Beeldkwaliteitsplan meer op hoofdlijnen of vereenvoudigt ze. Hierdoor worden gemeenten en particuliere initiatiefnemers ontlast van onnodige kosten.
2. Daarbij zien wij ook af van eisen aan de vorm van een Beeldkwaliteitsplan; dit verge-

- makkelijkt de verwerking ervan in de toelichting van een bestemmingsplan(-herziening) of ruimtelijke onderbouwing van een artikel 19 – projectprocedure
3. Tenslotte menen wij de motie zo te mogen uitleggen dat uitsluitend ingeval van nieuwe bebouwing of ingrijpende veranderingen aan de bestaande bebouwing op een agrarisch bouwperceel een Beeldkwaliteitsplan noodzakelijk is. Voor functieveranderingen naar kleinschalige vormen van wonen, werken en recreatie binnen de bestaande bebouwing is een Beeldkwaliteitsplan niet nodig.

6. Ja. Wij zijn eveneens van mening dat actieve ondersteuning, begeleiding en communicatie over dit instrument het draagvlak ervan bij alle betrokkenen vergroot. Daarom blijven wij – naast de 2 brochures die wij reeds over dit onderwerp het licht hebben doen zien – communiceren en voorlichting geven over de noodzaak bij nieuwe ontwikkelingen in het landelijke gebied de ruimtelijke kwaliteit – overeenkomstig ook de uitgangspunten van de Nota Ruimte – te borgen. Ter vergemakkelijking van de taak van gemeenten zullen wij ook de bij vraag 3 genoemde beleidskaders verduidelijken en kwaliteitsrichtlijnen geven per regio.

7. Nee. De gemeenten zijn verplicht volgens de Wet op de Ruimtelijke ordening hun ruimtelijke beleid goed te motiveren en het onderzoek daarnaar op te nemen in de bij het bestemmingsplan behorende Toelichting of de ruimtelijke onderbouwing bij een artikel 19 – procedure (artikel 12 Besluit op de Ruimtelijke Ordening 1985).

Op grond van artikel 28 van deze wet toetst de provincie deze ruimtelijke plannen van de gemeenten aan onder meer “een goede ruimtelijke ordening”.

Een goede ruimtelijke ordening voor Noord-Holland Noord is vastgelegd in het Ontwikkelingsbeeld Noord-Holland Noord en in aanvulling daarop in andere geldende beleidsnota’s die zijn gebundeld in de Leidraad Provinciaal Ruimtelijk Beleid (op internet!). De gemeenten zijn verplicht met dit provinciale beleid rekening te houden.¹

Wij vinden het belangrijk dat bij nieuwe ontwikkelingen de cultuurhistorische en landschappelijke kwaliteiten worden behouden en versterkt. Het Beeldkwaliteitsplan is een geschikt instrument om de manier waarop met deze kwaliteiten is omgegaan, inzichtelijk te maken. Het Beeldkwaliteitsplan vormt daarmee een specifiek (en door de provincie verplicht gesteld) onderdeel van de wettelijk voorgeschreven algemene ruimtelijke onderbouwing bij bestemmingsplannen en artikel 19-procedures. De provincie is daarom bevoegd een dergelijk accent op grond van het Ontwikkelingsbeeld aan de gemeenten op te leggen. Daarmee is de juridische status van het Beeldkwaliteitsplan als onderbouwing voor een bestemmingsplan bepaald.

De binding van burgers en bedrijven aan het Beeldkwaliteitsplan is indirect aan de orde in zoverre de kwaliteitsrichtlijnen uit het Beeldkwaliteitsplan vervolgens hun neerslag vinden op de bestemmingsplankaart en in de voorschriften van het bestemmingsplan.

---

¹ Dit is in het verleden b.v. in het oude streekplan Noord-Holland Noord of streekplan Noord-Holland Zuid niet anders geweest. Ook met deze plannen houden de gemeenten rekening bij het maken van bestemmingsplannen. Ook in deze plannen wordt verwezen naar de Leidraad Provinciaal Ruimtelijk beleid waarin als aanvulling op streekplannen door middel van beleidsregels eisen aan bestemmingsplannen worden gesteld waarmee rekening moet worden gehouden.

8. Ja. Naast onze voornemens en activiteiten voor de meer langere termijn, zoals genoemd bij de beantwoording van vraag 4, willen wij waar nodig en mogelijk actief gemeenten, bijvoorbeeld door het leveren van know-how in het vooroverleg over bestemmingsplannen en structuurplannen of visies, ondersteunen en informeren bij het maken van Beeldkwaliteitsplannen. (bijvoorbeeld door de inzet van de provinciale bouwmeester)
Wel moet worden gerealiseerd dat het ingezette reorganisatieproces wellicht noopt tot capacitaire beperkingen.

Titel:PS-vraag 26: Roele, Driessen-Jansen en Butter over BeeldKwaliteitsPlan

Datum:05-04-2005

Nummer:26